

محیط، چشمه‌ایزال الهی

مریم سخاء

کارشناس مسئول پیش دبستانی، آموزش و پرورش استان قم

در این میان موفقیت با افرادی است که می‌توانند محیط کلاس را چنان جذاب و جالب توجه کنند که انگیزه‌ای برای تحریک حواس کودکان باشد و آن‌گاه مربی به‌عنوان راهنما کودکان را در به‌کارگیری صحیح حواس پنج‌گانه هدایت کند.

در این جا الگویی به منظور طراحی کلاس پیش دبستانی ارائه می‌شود تا مربیان با کشف و بهره‌برداری از عوامل آموزنده طبیعی و محیطی، آن‌ها را در بخش‌های مختلف کلاس به‌صورت منظم و منطقی جای دهند و در نتیجه محیطی شاد و آفریننده به‌وجود آورند.

محیط پیش دبستانی و گوشه و کنار کلاس می‌تواند کودک را به فعالیت، جست‌وجو و اندیشیدن برانگیزاند، یا او را از فعالیت و جنب و جوش بازدارد و از او موجودی خمود و کم‌تحرک بسازد. فضا و امکانات موجود در محیط پیش دبستانی هم‌چون محرک‌های یادگیری به شمار می‌رود که در قالب انواع فعالیت‌ها و بازی‌ها در کودکان، شادی و نشاط ایجاد می‌کند و برنامه‌ها و اهداف این دوره را اثربخش‌تر می‌کند.

بخش	وسایل مورد نیاز
گل و گیاه	۱. جعبه‌های کوچک خاک برای پرورش گل‌ها، گیاهان یا سبزیجات برای آموزش کاشت و پرورش گل و گیاه ۲. گلدان‌هایی که گیاهان هر فصل را دارند. ۳. دانه‌های گیاهان گوناگون، پوست درختان، بیلچه باغبانی، سطل آب، جعبه‌های کوچک برای کاشت گیاه.
آزمایشگاه	میز آزمایشگاه، ترازو، ساعت، خط‌کش، سطل در اندازه‌های مختلف، قطره‌چکان، انواع کش، انواع ظرف با دهانه‌های گشاد، تنگ و کشیده، مکعب‌های چوبی در اندازه‌های مختلف، انواع قالب‌ها، مهره‌ها، احجام مکعب، مخروط و استوانه، ذره‌بین، آهن‌ربای نعلی شکل، دماسنج، آکواریوم، شیلنگ، پلاستیک، وان مخصوص کار با آب، ظروف پلاستیکی، اسفنج، پیمانه، چراغ‌قوه، انواع صافی، آینه، چوب‌پنبه، قرقره متحرک، مدل کره زمین، مدل اسکلت بدن و مدل اندام مختلف بدن.
قفسه روباز	مکعب‌های چوبی، مقوایی یا پلاستیکی، وسایل بازی‌های فکری و نمایشی.
وسایل نقاشی و کاردستی	گواش، مداد رنگی، مداد شمعی، سه پایه، باستل، قلم‌مو، آبرنگ، زغال طراحی، رنگ‌های انگشتی، رنگ‌های خوراکی، ماژیک، رنگ پودری، انواع کاغذهای مقوایی، تخته شاسی، گیره‌های کاغذ، قیچی‌های کوچک، ظروف مختلف برای درست کردن رنگ، انواع خمیر و انواع چسب.
خانه عروسک‌ها	لباس‌های گوناگون و انواع کلاه و وسایل زینتی و ماریونت (عروسک‌های نمایشی).
وسایل کارگاهی	وسایل نجاری، انواع مختلف طبل، زنگوله در اندازه و جنس‌های مختلف، سنج، شیپور و انواع سوت.
جعبه عجایب	این جعبه با علامت مخصوص مشخص شود و هرگاه کودکان چیز تازه‌ای کشف کردند، آن را درون جعبه بگذارند تا مربی آن را به همه کودکان نشان دهد و درباره آن گفت‌وگو کنند.
خمیربازی	ظروف گل و خمیرهای مجسمه‌سازی.
حیوانات	قفس مخصوص نگهداری پرندگان و حیوانات اهلی کوچک و قالب‌های حیوانات
وسایل تعادلی	تخته تعادل، نردبان، طناب، میله تعادلی، تاب، تخته پرش، چهارپایه‌های کوچک به ارتفاع ۲۰ سانتی‌متر، اسب چوبی، الاکلنگ چوبی چندکاره، قایق متحرک، سرسره، حوضچه شن و گاری کوچک.
نمایشگاه کارهای کودکان	مربی نقاشی‌ها و کارهای دستی را که به ابتکار کودکان (فردی و گروهی) ساخته شده‌اند، روی تابلو یونولیت نصب می‌کند و هرچند روز یک‌بار تغییر می‌دهد و آثار جدید را معرفی می‌کند.
تصویرها و پوسته‌های تازه	مربی تصاویر را با توجه به موضوع دلخواه کودکان و نیازهای برنامه تغییر می‌دهد.
کتابخانه	مربی می‌تواند هر چند روز یک‌بار ترتیب قرار گرفتن کتاب‌ها را تغییر دهد و کتاب‌های تازه را به مجموعه اضافه کند.